

NOI ORDINE ȘI MEDALII INTRATE ÎN COLECȚIA MUZEULUI ALBAIULIAN

În luna iulie 2003 în patrimoniul Muzeului Național al Unirii Alba Iulia au intrat trei decorații ce au aparținut deputatului de Tighina al Partidului Național Țărănesc aflat în exercițiul funcțiunii între anii 1933-1934.

Deținătorul acestor distincții a fost Jolondcovscki Alexei Carp (1883-1957), care din anul 1940 a fost deportat în Siberia. După 16 ani, în anul 1956, a venit în România, unde a decedat în anul 1957.

Deportatul de atunci a primit aceste trei distincții, nu știm pentru ce merite și cu ce prilej.

De la urmașii acestuia au parvenit muzeului următoarele:

Coroana României - în grad de cavaler – ordin ce avea menirea de a răsplăti serviciu deosebite aduse statului și se conferea atât militarilor, cât și civililor.

Însemnul se prezintă astfel: o cruce de Malta, smălțuită roșu, cu marginile de metal, în centru are un medalion rotund din același smalt roșu și cu o bordură albă. Medalionul poartă pe avers coroana regală de argint și pe bordură inscripția: “Prin noi înșine – 14 martie 1881”, iar pe revers: în mijloc “10 Mai”, iar pe bordură inscripția “1866-1877-1881”.

Între brațele crucii se află cifra regelui Carol I, din metal.

Panglica ordinului este albastră, cu câte o dungă de argint pe margine. Dimensiunea crucii este de 40 mm. **(Fig. 1)**

Vulturul României - în grad de cavaler – se acorda parlamentarilor după numărul de legislaturi și după situația pe care o aveau în parlament. Astfel, senatorii și deputații aleși pentru prima oară primeau gradul de cavaler, pe când președinții Corpurilor legiuitoare aleși pentru prima oară primeau gradul de comandor cl. I etc.

Însemnul se prezintă astfel: un vultur cruciat și încoronat ținând în ghiara dreaptă spada și în stânga sceptrul, iar pe piept în scut stema smălțuită a României.

Panglica este de culoare albastru-închis, cu două dungi pe margine, cea exterioară roșie și cea interioară de aur. Pentru gradul de cavaler vulturul este din argint.

Acest însemn se acorda și parlamentarilor străini. **(Fig. 2)**

Medalia Peleş – a fost o medalie comemorativă instituită în anul 1933 și a fost conferită membrilor familiei regale și invitaților cu prilejul serbărilor din 25 septembrie 1933 ale semicentenarului inaugurării castelului Peleş din Sinaia de către Carol I. Ea a fost conferită atât personalităților civile cât și membrilor Consiliului Superior al Oștirii, militarilor din Garnizoana Sinaia etc.

Medalia se prezintă astfel: pe avers – capetele acolate ale regilor Carol I, Ferdinand I și Carol al II-lea, cu inscripția circulară “50 de ani de la întemeierea

castelului Peleş – la Sinaia”, iar jos coroana regală încadrată de datele 1883 și 1933. Pe revers versurile poetului Vasile Alexandri:

EU CAROL CU AL MEU
POPOR,
CLADIT-AM ÎNTR'UN
GÂND ȘI DOR,
ÎN TIMP DE LUPTE
AL SEU REGAT,
ÎN TIMP DE PACE
AL MEU PALAT.

Medalia este de metal aurit și are panglica verde cu fir negru la mijloc, iar pe margini câte o dungă argintie. (Fig. 3)

Toate cele trei piese au contribuit la îmbogățirea colecției de medalii a muzeului albaulian, fiind piese de excepție și chiar unicate în colecția muzeului. Ele au fost tănuite de familie și păstrate în acele condiții vitrege cu sfințenie, parvenind instituției într-o excelentă stare de conservare.

ANGELA MUREȘAN

NEW ORDERS AND MEDALS ACQUIRED BY THE MUSEUM OF ALBA IULIA

SUMMARY

In July 2003, the patrimony of the National Museum of Unification Alba Iulia was enriched with three decorations, which belonged to Jolondcovscki Alexei Carp (1883-1957), National Peasant Party deputy of Tighina, who was in service in 1933-1934. In 1940, he was deported in Siberia. He came in Romania after sixteen years and died in 1957. He received three distinctions, in unknown circumstances. His heirs have donated the orders to the museum.

1. *Crown of Romania*, Knight grade- this order was meant to reward outstanding services for the state and was awarded both to military and civilians.

2. *Eagle of Romania*, Knight grade- was awarded to members of the Parliament according to the number of legislatures and their standing in the Parliament. Thus, the senators and deputies elected for the first time received Knight grade. The presidents of the legislative bodies elected for the first time received Commander first class grade. This distinction was also awarded to foreign Parliament members.

3. *Peleş medal*- was a commemorative medal established in 1933. It was awarded to the members of the royal house and their invitees during the celebration of fifty years from the inauguration of Peleş castle by Carol I, on 25 September 1933. It was awarded to civilian personalities, to the members of the Superior Council of the Army, and to the military of Sinaia garrison, etc..

All these pieces have contributed to the enlargement of the collection of medals of the museum of Alba Iulia. They represent one of their kind pieces in the collection. The family of their possessor has preserved them very carefully in conditions of severe hardship. The medals were handed to the museum in an excellent state of conservation.